

HORIZONTĀLIE PRINCIPI
UZŅĒMĒJDARBĪBAS ZAĻINĀŠANAS PROGRAMMAI
(T.SK. ENERGO 21-27 PASĀKUMS UN REĢIONU ENERGO 21-27 PASĀKUMS)

Mērķis un pielietojums

Materiāls *"Horizontālie principi Uzņēmējdarbības zaļināšanas programmām"* nosaka horizontālos principus **"Klimatdrošināšana", "Energoefektivitāte pirmajā vietā" un "Nenodarīt būtisku kaitējumu"**, saskaņā ar 2025. gada 11. marta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 155 "Atbalsta programmas noteikumi uzņēmējdarbības zaļināšanai, atjaunīgo energoresursu izmantošanai un energoefektivitātes paaugstināšanai" (turpmāk - MK noteikumi), kas jāievēro projekta īstenošanas laikā:

Nr.	JOMA	PRASĪBAS PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ	PIERĀDĀMU DATU UN DOKUMENTU UZKRĀŠANA
1.	Lietus notekūdens sistēma un hidroizolācija (ja veic ēkas atjaunošanu)	lietus notekūdens sistēmu risinājumu un hidroizolācijas ieviešanu saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumiem Nr. 327 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-15 "Kanalizācijas būves"" un Ministru kabineta 2021. gada 19. oktobra noteikumiem Nr. 693 "Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs LBN 200-21"	Darbiem jāatbilst LBN prasībām , pieejama tehniskā dokumentācija.
2.	Atkritumu Apsaimniekošana (ja veic ēkas būvniecību/demontāžu)	Nodod attiecīgā atkritumu veida pārstrādātājiem, paredzot, ka vismaz 70 procenti no radītajiem būvniecības (ne bīstamajiem) vai demontāžas atkritumiem tiek pārstrādāti	Noslēgtajā līgumā ar pakalpojuma sniedzējiem paredzēt šāda pienākuma izpildi; Pēc projekta īstenošanas ir pieejams pieņemšanas-nodošanas akts/izraksts/kvīts par atkritumu nodošanu atkritumu poligonā un foto fiksācija .
3.	Azbesta izstrādājumi (ja attiecas)	Azbestu un azbestu saturošu izstrādājumu apstrādi un pārvadāšanu veic atbilstoši normatīvajiem aktiem par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu	Noslēgtajā līgumā ar būvniecības pakalpojumu sniedzēju (ja projekta ietvaros plānoti būvdarbi) paredzēt šāda pienākuma izpildi; Pēc projekta īstenošanas ir pieejams pieņemšanas-nodošanas akts/izraksts/kvīts par atkritumu nodošanu atkritumu poligonā un foto fiksācija .
4.	Emisiju samazināšana (ja veic ēkas būvniecību/demontāžu)	Pasākumi putekļu, trokšņu un piesārņotāju emisiju samazināšanai būvdarbu laikā.	Būvniecības ieceres dokumenti ar iekļautu informāciju par trokšņu, putekļu un citu emisiju ierobežošanas risinājumiem. Noslēgti līgumi ar piegādātāju, pakalpojumu sniedzēju , ka tiks nodrošināti pasākumi trokšņu, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanai būvniecības procesa laikā.

			Ražotāju tehniskās pases/ sertifikāti (ja attiecināms), kas apliecina iegādājamo iekārtu atbilstību emisiju vai trokšņu standartiem, nacionālajiem normatīvajiem aktiem.
5.	Gaisa kvalitāte (ja attiecas)	Sadedzināšanas iekārtu iegādes gadījumā iekārtas nedrīkst pasliktināt gaisa kvalitāti un tām jānodrošina gaisa kvalitātes prasību ievērošana. Ja projekta īstenošanas rezultātā paredzama gaisa kvalitātes samazināšanās, projektā paredz gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostātisko filtru uzstādīšanu.	Sadedzināšanas iekārtu iegādes gadījumā – saņemta A, B vai C kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas (atkarībā no iekārtas jaudas) ¹ . Sadedzināšanas iekārtu pārbūves gadījumā - nepieciešams attiecīgās atļaujas papildinājums.
6.	Valstspilsētās siltumenerģijas ražošanas avotu iekārtu uzstādot vai nomainot jāievēro šāda secība	- Vispirms jānodrošina pieslēgums efektīvai centralizētajai siltumapgādes sistēmai un jāierīko siltummezgls. - Ja tas nav iespējams, jāuzstāda efektīva bezemisiju siltumapgādes tehnoloģija. - Kā pēdējā iespēja – jāuzstāda bezemisiju tehnoloģijas hibrīdsistēma kopā ar cietās biomasas tehnoloģiju.	Neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā vai sertificēts būvspeciālists "Siltumapgādes, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmu projektēšanā" sagatavo siltumenerģijas ražošanas avotu izmantošanas prioritārās kārtības izvērtējumu. Izvērtējums iekļauj šādu informāciju: 1) izvērtētas tehniskās iespējas pieslēgties primāri pie centralizētās siltumapgādes sistēmas. Ja tas tehniski nav iespējams, tad uzstādīt siltumsūkņus vai citas ne-emisiju AER tehnoloģijas; 2) izvērtēta ekonomiskā pamatotība - vērtējot konkrētā risinājuma potenciālās ieviešanas, kā arī lietošanas izmaksas, par ekonomiski nepamatotu risinājumu uzskatāms tāds risinājums, kas ir vismaz par 20 % dārgāks par citu iespējamo variantu; 3) izvērtēti juridiskie šķēršļi konkrētā risinājuma ieviešanai.
7.	Energoefektivitāte	Jāparedz risinājumi ar zemāku primārās enerģijas patēriņu , to pamatojot ar sasniegto kopējo primāro enerģijas ietaupījumu. Ieguldījumi energoefektivitātē nodrošina: • Enerģijas ietaupījumu; • Pāreju uz atjaunojamiem energoresursiem; • Izmaksefektīvu, tehniski, ekonomiski un videi nekaitīgu alternatīvu ieviešanu; • SEG emisiju samazinājumu.	Tehniskā informācija par uzstādītajām iekārtām, kā arī iekārtu energoefektivitāti.

¹ A, B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas skatīt <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/a-un-b-atlaujas/>.

C kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas skatīt <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/c-kategorijas-piesarnojoso-darbibu-registrs/>.

8.	Klimatdrošināšana	Jāparedz darbības klimata risku mazināšanai- izmantojams attiecīgajai pašvaldībai noteiktais klimatiskais profils ² , kas ir novērtēts ar 2. un 3. riska klasi (aukstuma un karstuma viļņu, nokrišņu un sniega riski) un informācija par plūdu riskam pakļautajām teritorijām ³ .	Dokumentēta informācija (piemēram, noslēgts līgums ar piegādātāju, pakalpojumu sniedzēju), ka, ja projekts tiek īstenots pašvaldību teritorijā, kas novērtēta ar 2. vai 3. riska klasi (aukstuma un karstuma viļņu, nokrišņu un sniega riski), vai teritorija pakļauta plūdu riskam, projektā paredzēti risinājumi karstuma viļņiem (infrastruktūras pārkaršanai un materiālu nolietojumam karstuma dēļ), plūdiem, lietusgāzēm, vēja brāzmām, sasalšanas un kušanas ciklu radītiem bojājumiem.
----	--------------------------	--	---

² Informācija par aktuālo klimata profilu pieejama tīmekļa vietnē https://klimats.meteo.lv/klimats_latvija/pasvaldibu_apskati/

³ Atbilstoši VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Latvijas plūdu riska un plūdu draudu kartēm (pieejama tīmekļa vietnē <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>)